

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระ ในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะโดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานโดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ที่จัดตั้ง หรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550 : 30)

การบริหารงานควรคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบรวมทั้งกำหนดระบบตรวจสอบและประเมินผล โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนราชการที่เกี่ยวข้องผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนเท่ากันเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด การจัดสรรทรัพยากรในภาครัฐ การมีรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ควรคำนึงถึงระดับขั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น สถานการณ์คลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว คณะกรรมการตามวรรคสามจะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทวนทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจหน้าที่ และการจัดสรรรายได้ที่ได้กระทำไปแล้ว

ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 34)

นอกจากนี้กฎหมายยังได้กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองให้ชัดเจน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดหรือแห่งใดมีความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ภารกิจ ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 4 ปี สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่ไม่สามารถจะรับการถ่ายโอนได้อำนาจหน้าที่และภารกิจภายใน 4 ปี ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 10 ปี รวมทั้งกำหนดการจัดสรรภาษีอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประเภทอย่างเหมาะสม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 โดยการเพิ่มสัดส่วนอย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอนให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำโดยในกรณีใดเป็นอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการให้ประโยชน์แก่ส่วนรวม กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีอากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วิราภรณ์ ห่วงรักษ์. 2543 : 45)

ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย และจัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการการกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไปสู่ท้องถิ่น โดยการสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่น และสร้างระบบความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม ดังนั้นรัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องหาแหล่งรายได้ใหม่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์การแบ่งสรรภาษี และเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของงบประมาณเพื่อการถ่ายโอนและงบประมาณเพื่อสนับสนุนการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะเพิ่มขึ้นในอนาคต ขณะเดียวกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาศักยภาพทางการเงิน การคลัง โดยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและจัดหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินการกิจที่ได้รับมอบหมายและภารกิจที่ได้ถ่ายโอนไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด และลดช่องว่างทางการคลัง ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางการคลังบนพื้นฐานรายได้ของตนเองในระยะยาว จึงมีความจำเป็นจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจทางการเงินการคลัง และงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดมาจากการฆ่าสัตว์ ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้ว ให้เป็นรายได้ของตำบลนั้น ภาษีและค่าธรรมเนียมและสื่อเคลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใด ให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น นอกจากนี้เพื่อการจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมประการหนึ่งประการใด คือ ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลกฎหมายรัชดากร ซึ่งสถานประกอบการตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ตามกฎหมายว่าด้วยสุราซึ่งร้านขายสุราตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนันซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนั้นแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบลรายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้ และรายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล และรายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลความสามารถในการจัดเก็บรายได้ และการบริหารรายได้ถือเป็นมาตรฐานที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะสามารถผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบลพึ่งตนเองได้ จึงจำเป็นต้องมีการจัดการที่ดี คือการพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะการบริหารการจัดเก็บรายได้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะ ก่อให้เกิดรายได้กับท้องถิ่นมากที่สุดเพื่อลดการพึ่งพาเงินอุดหนุนจากส่วนกลาง สร้างเอกภาพความมั่นคงในการปกครองตนเองตามหลักการกระจายอำนาจ เพื่อลดการผูกควบคุมอำนาจและสิทธิในการปกครองให้น้อยลง อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 แต่ทั้งนี้การคลังท้องถิ่นจะสัมพันธ์กับการคลังส่วนกลาง โดยรัฐจะยังคงดูแลเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมและเป็นไปตามมาตรฐาน ขณะเดียวกันต้องสนับสนุนให้กิจการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นด้วยเหตุนี้เอง การจัดการด้านการจัดเก็บรายได้จึงมีความสำคัญต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมการปกครอง. 2542 : 234)

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การจัดเก็บภาษีเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ยังองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรือได้ดำเนินตามกรอบอำนาจหน้าที่ ของกฎหมายมาโดยตลอด แต่ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรือ จากอดีตถึงปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เห็นได้จากร้อยละการจัดเก็บภาษีเมื่อเทียบกับทะเบียนคุมผู้มีหน้าที่ชำระภาษีย้อนหลัง 4 ปี ดังนี้ ปี 2549 ร้อยละ 77 ปี 2550 ร้อยละ 79 ปี 2551 ร้อยละ 78 ปี 2552 ร้อยละ 80 (ส่วนการคลัง สำนักงานท้องถิ่นอำเภอบรือ. 2555 : 26)

จากข้อมูลการจัดเก็บภาษีดังกล่าว จะเห็นได้ว่างบประมาณที่หายไปเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่นนั้นหายไป การเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำมาซึ่งงบประมาณที่เพิ่มขึ้นและต้องเกิดจากความร่วมมือทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหาร สมาชิกสภาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำหมู่บ้าน และประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันพัฒนาให้กระบวนการจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของภาษีและการรับทราบตรงกันในเรื่องของระบบวิธีการ จัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอีกปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้การปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแต่ละฝ่ายเป็นไปอย่างถูกต้อง ถึงแม้ว่าการเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษีไม่ใช่หนทางเดียวที่จะสามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี แต่ก็ยังเป็นปัจจัยเสริมอีกอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอบรือ. 2555 : 12)

ดังนั้น ผู้ศึกษาในฐานะเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้ที่ได้รับเงินเดือนและค่าใช้จ่ายผลประโยชน์อื่นจากรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นเงินภาษีจากประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงต้องศึกษาพัฒนาการจัดเก็บภาษีให้มีเสถียรภาพ จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของประชาชนที่มีปัจจัยบุคคลต่างกันว่าอยู่ในระดับใดและเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ตลอดจนศึกษาว่าประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีกันอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้เพิ่มงบประมาณที่จะนำไปพัฒนาตำบล พัฒนาท้องถิ่น และพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม บัณฑิตส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

สมมุติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มี บัณฑิตส่วนบุคคล ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี สถานที่ให้บริการจัดเก็บภาษี ระเบียบ/กฎหมายเกี่ยวกับภาษี และวิธีการจัดเก็บภาษี (สุภรัตน์ วัฒนกุล, 2533 : 81-83)

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จาก 15 ตำบล จำนวนทั้งสิ้น 14,892 คน (สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบรบือ, 2556 : 15)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 390 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane โดยวิธีเข้าไปพบประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความเต็มใจตอบแบบสอบถามจนได้ครบตามจำนวนในแต่ละตำบล

3. ขอบเขตตัวแปรที่วิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ และรายได้

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญ 4 ด้าน คือ (สุภรัตน์ ควณิกกุล, 2533 : 81-83)

- 3.2.1 ด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี
- 3.2.2 ด้านสถานที่ให้บริการจัดเก็บภาษี
- 3.2.3 ด้านระเบียบ/กฎหมายเกี่ยวกับภาษี
- 3.2.4 ด้านวิธีการจัดเก็บภาษี

4. ระยะเวลาที่วิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ ผู้วิจัยดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม-เดือนกุมภาพันธ์ 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของแต่ละบุคคล ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ประสบในสังคม โดยมีพื้นฐานมาจากภูมิหลังทางสังคม ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
2. ประชาชน หมายถึง ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
3. การจัดเก็บภาษี หมายถึง การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย
4. ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี หมายถึง ความสามารถในการทำให้เกิดผลในการทำงานหรือความสามารถในการผลิตให้ได้ผลผลิตที่กำหนดไว้โดยใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานน้อยที่สุด ประหยัด ประกอบด้วย

4.1 ด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี หมายถึง การบริหารงานจัดเก็บภาษีต้องคำนึงถึง ค่าใช้จ่ายด้านบุคคล วัสดุ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ประกอบด้วย เงินภาษีที่จัดเก็บได้ร้อยละ 5 เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย อำเภอ จังหวัด เป็นอัตราเหมาะสม ค่าวัสดุการจัดเก็บภาษีปัจจุบันประหยัดค่าใช้จ่ายเพียงใด ค่าใช้จ่ายบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีคุมค่าเพียงใด เงินภาษีที่จัดเก็บได้ร้อยละ 6 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นอัตราเหมาะสม และใบเสร็จรับเงินภาษีที่ใช้ในปัจจุบันไม่เหมาะสม

4.2 ด้านสถานที่ให้บริการจัดเก็บภาษี หมายถึง จะต้องมีความสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีสถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาใช้บริการ ประกอบด้วย ความพึงพอใจ ในการให้บริการจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ทำการ อบต. เพียงใด รู้สึกพึงพอใจองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดสถานที่พักสำหรับผู้มาติดต่อเรื่องเกี่ยวกับภาษี อบต. จัดเก็บเอกสารเป็นระเบียบและการสืบค้นข้อมูลภาษีรวดเร็วเพียงใด การจัดสถานที่รับชำระภาษีเป็นระเบียบและสะอาด และการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการชำระภาษีทำให้รับทราบข่าวสารได้อย่างดี

4.3 ด้านระเบียบ/กฎหมายเกี่ยวกับภาษี หมายถึง การจัดเก็บภาษีจะต้องยึดระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด ประกอบด้วย อัตราจัดเก็บภาษีปัจจุบันเหมาะสม พึงพอใจที่ได้รับการประเมินภาษีของอบต.เพียงใด ทราบเพียงใดว่าให้ผู้ที่มิหน้าที่เสียภาษีชำระภาษีภายในเดือนเมษายนของทุกปี ทราบเพียงใดถ้าไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาจะต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละสี่สิบต่อปีของจำนวนเงินที่ต้องเสีย บทลงโทษผู้หลีกเลี่ยงการเสียภาษีปัจจุบันเหมาะสม และเห็นด้วยควรที่จะเพิ่มบทลงโทษผู้หลีกเลี่ยงการเสียภาษี

4.4 ด้านวิธีการจัดเก็บภาษี หมายถึง การจัดเก็บภาษีจะต้องมีระบบ หลักเกณฑ์ และขั้นตอน ประกอบด้วย การได้รับแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ชำระภาษีตามกำหนดเวลาเพียงใด ต้องการให้ อบต.เปิดบริการรับชำระภาษีในวันเสาร์เพียงใด พนักงานส่วนตำบลทุกคนปฏิบัติงานด้วยความขยันขันแข็งและตรงเวลา ข้อมูลที่ใช้จัดเก็บภาษีสอดคล้องกับความเป็นจริงเพียงใด และมีความพึงพอใจเพียงใดถ้าอบต.นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บภาษี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลที่เกิดจากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือให้มีประสิทธิภาพต่อไป